

slil. Saj morata nekje na drugi strani otoka priti zopet na prosto... Zdaj se jima je zazdelo, da je že precej časa preteklo, odkar sta zavozila s čolnom v jamo. Nenadoma je obstal Tomov pogled na skali na njegovi levici. V istem trenutku je pogledal tja tudi Branko — v skaló so bile vklesane svetlejše črte, ki so se izcimile v okorne, toda prav jasne črke.

ESTERA

je bilo napisano na skali, kakor da bi nevidna roka duha napisala besedo nanjo. Oba prijatelja sta se spogledala. Mrzlično razburjenje se ju je polastilo. Čeravno nista dvomila o verjetnosti zapiskov Mihajla Antića, vendar se jima je

zdelo čudežno, da sta baš tu naletela na prvo sled potopljenega mesta. »To je toliko kot kašipot!« je menil Tomo in pokazal na črke, vklesane v skalo.

»Da — in za naju velja samo, naprej! Že nekaj časa čutim, da vodna pot, po kateri se pomikava, ni ravna. Ploveva navzdol; ta pot ne vodi na prosto, temveč v globino, pod površino morja!«

»V Esterol!« je zajecjal Tomo z nalahno grozo.

»Ali naj veslam nazaj?« je vprašal Branko s tresočim se glasom.

»Ne, nikoli!«

»Dobro! Tudi jaz ne mislim drugače! Potem pa naprej — potopljenemu mestu in novim doživljanjem naproti!«

(Dalje prihodnjič)



Fran Bradáč

Kdor daje, tudi prejema

Po vrtovih je dozorevalo sadje. Bil je čas obiranja, poln vonja jabolok in hrušk. Tudi Zagorčev Janezek je obiral sadje na vrtu ob cesti. Zagorčevi so imeli samo borno hišico in na vrtu tri lepe jablane. Janezkov oče je delal ves dan v bližnjem kamenolomu in samo ob nedeljah je nekoliko počival. Janezku je bilo obiranje jabolok prava zabava.

Nekega dne je trgal jabolka in jih deval v košarico. Po cesti je prihajal tujec. Ni bil še star, toda stopal je počasi, kakor da že ne more več. Ko je prišel pod jablano, na kateri je bil Janezek, se je ustavil ter si otiral pot s čela.

Popotnik je bil videti precej onemogel. Uzrši dečka na jablani, je dejal:

»Hej, deček, ali bi mi hotel vreči kako jabolko v klobuk. Od vročine mi je grlo usahnilo.«

Janezek se je ozrl z lestve doli in videl lep, a utrujen obraz, ki ga je proseče gledal. To mora biti dostojen človek, ne klatež, si je mislil Janezek.

»Nastavite klobuk, pa vam bom vrgel nekaj jabolk.«

»Hvala ti, deček, priden si.« se je zahvalil tujec, ko mu je Janezek vrgel nekaj jabolok v klobuk. S slastjo je brž načel prvo jabolko in, ko ga je pojedel, je vprašal:

»Od kod pa si?«

»Tamle iz tiste hišice.«

»Kaj pa dela tvoj oče?«

Janezku se je čudno zdelo, da ga tujec tako izprašuje, pa je vendarle odgovoril:

»Kamenje lomi.«

»Hm. To mora biti težko delo.«

In popotnik je vgriznil v drugo jabolko ter nadaljeval pogovor:

»Povej mi, ali je še daleč do Lisca?«

Lisec je bila graščina.

»Ne. Šlabe pol ure. Tamle za gričem je. Ali greste tja?«

»Da. Morda mi dajo kaj jesti. Kaj misliš?«

»Tega pa ne vem.«

»Ali je tamošnji gospod dober?«
»Ali je dober, tega tudi ne vem. Ampak bogat je precej. Tisti kamenolom, kjer dela moj oče, je njegov.«

»In kaj pa ti prav za prav delaš? Ali ne hodiš v šolo?«

»Ne več. Osnovno šolo sem že dovršil. Zelo rad bi šel še v kako drugo šolo, v mestu, toda oče nima denarja za to.«

»Hm, to je škoda. Pa si se dobro učil?«

»Imel sem same odlične.«

»Torej še ne veš, kaj boš delal zdaj, kajne?«

»Ko bom večji, bom moral bržkone hoditi z očetom v kamenolom. Preveč nas je doma, dva brata in tri sestre in vsi so še majhni.«

»To je torej velika skrb. Ampak jaz moram že oditi. Hvala ti za jabolka.«

»Počakajte, dam vam jih še nekaj, če bi vam na Liscu morda ničesar ne dali, da ne boste lačni.«

In Janezek je vrgel popotniku še nekaj jabolk v klobuk.

»Res si priden. Bog ti povrni!«

Lej — si je mislil Janezek, ko je popotnik odšel — so še revnejši ljudje, kakor smo mi. In vesel je bil, da je dal popotniku jabolk.



Drugi dan je bila nedelja. Janezkov oče je sedel pred hišico ter se grel na soncu. Zdajci je po cesti pridrdrala kočija in v njej je sedel gospod z Lisca in še neki drug gospod. Kočijaž je pred hišico ustavil in oba moža sta izstopila.

Janezkov oče je spoštljivo vstal in nekako v zadregi pozdravil. Kaj neki hočeta od njega?

»Kje pa imate sina — tistega, ki je včeraj obiral jabolka ob cesti?«

»Janezka? Takoj ga pokličem. Menda vendar ni napravil kaj napačnega, za pet ran božjih?« se je prestrašil oče in poklical Janezka.

Ko je Janezek prišel, je od presenečenja kar zazijal. Tisti drugi gospod — je bil včerajšnji popotnik, ki ga je obdaroval z jabolki! Ali pa se mu je to nemara samo zdelo?

»No, ali me poznaš?« se mu je nasmehnil tujec.

Janezek ni vedel, kaj bi mu brž odgovoril.



»Niti vedel nisem, da imate tako pridnega dečka,« je rekel graščak. »Tole je moj mlajši brat, včeraj se je peš vrnil iz tujine, kjer je izgubil vse svoje imetje. In vaš Janezek mu je dal jabolk. Dal mu jih je celo več, kakor je moj brat prosil. Tako — in zdaj povej, Janezek, kaj bi si želel.«

Janezka je oblila rdečica, niti besedice ni mogel izpregovoriti. Še zmeraj se mu je vse to zdelo tako nemogoče, saj je še včeraj videl tega človeka v oguljeni, zaprašeni obleki, vsega utrujenega in zapuščnega.



»No, ti si mojemu bratu že včeraj povedal, kaj bi rad. Nič te ne bodi sram, to je lepa želja. Torej zdaj pojdeš v šolo. In ko boš dorastel in dovršiš šolo, bom že jaz za to poskrbel, da ti ne bo treba ka-

menja lomiti.« Potem se je graščak obrnil k Janezkove-mu očetu in dejal: »Pridite z njim popoldne k meni na grad; tam se bomo domenili. In zapomni si, deček: Kdor daje, tudi prejema, to je star pregovor. No, z Bogom!«

Kočija je oddrdrala in Janezek je z očetom še dolgo stal pred hišo kakor v sanjah...

Lojze Zupanc

Kako je Kristus ustvaril vinsko trto . . .

(Belokrajinska pripovedka)

Ko sta Kristus in sveti Peter še po zemlji hodila, sta nekoč pripotovala tudi v Belo Krajino. Hodila sta bosa in oprta vsak na svojo palico po prašni cesti od bajte do bajte ter se ustavljala pri otrocih, ki so v gručah posedali pred hišami. Otročaji so bili oblečeni v same robače in so se lovili, kričali in igrali. Ko pa so zagledali trudna popotnika, so ju obstopili in hiteli vpraševati, kam ju vodi pot...

»K dobrim ljudem, ljubi otroci,« jim je odgovoril Kristus.

Med pogovorom je Kristus vsakemu otroku položil roke na glavo. Ko sta se s svetim Petrom oddaljila od dece, je sveti Peter vprašal Kristusa:

»Gospod, zakaj si otrokom pokladal roke na glavo?«

»Zato, da bodo zmerom ostali pametni in dobri ljudje, kakor so njih očetje in matere,« je odgovoril Kristus.

»Le kako moreš potem dopustiti, da ljudje, ki so dobri, prebivajo v takšnem puščobnem in skalovitem kraju,« je ugovarjal sveti Peter, iztegnil desnico ter pokazal po skaloviti pokrajini. »Glej, Gospod, ljudje trpe glad, če je letina samo